

Tee se itse

KEVÄTHUOLTO

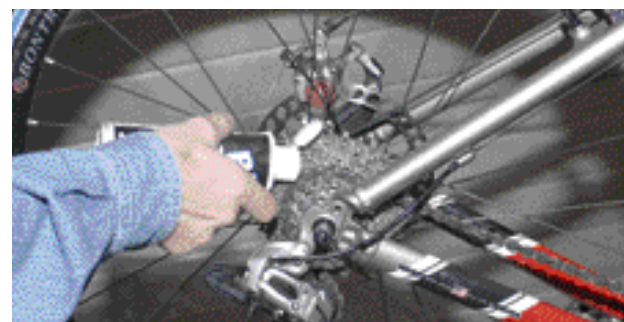
Aina ensin pesulle

Vesipesu tekee hyvää pyörälle kuin pyörälle. Autoshampoo tai astianpesuaine riittää irrottamaan normaalin lian.

Pesun voi tehdä myös painepesurilla, mutta silloin kannattaa olla varovainen, sillä pyörän laakereiden suojauksia ei ole tarkoitettu pitämään kovalla paineella tulevaa vesisuihkua loitolla. Älä siis suihkuta suoraan napoihin, keskiöön tai ohjainlaakeriin.

Helpoin tapa puhdistaa ketju ja rattaat on käyttää tehokasta liuotinta ja lämmintä/kuumaa vettä. Pyöräliikkeistä löytyy nimen omaan ketjun pesuun tarkoitettua ainetta.

Jos ketju ja rattaat ovat oikein likaiset, kannattaa käyttää jotain vahvempaa liuotinta ja tarkoitukseen suunniteltua harjaa.

Takavaihtajan pikkurissoista likapaakku irttoa käyttämällä jotakin terävää.

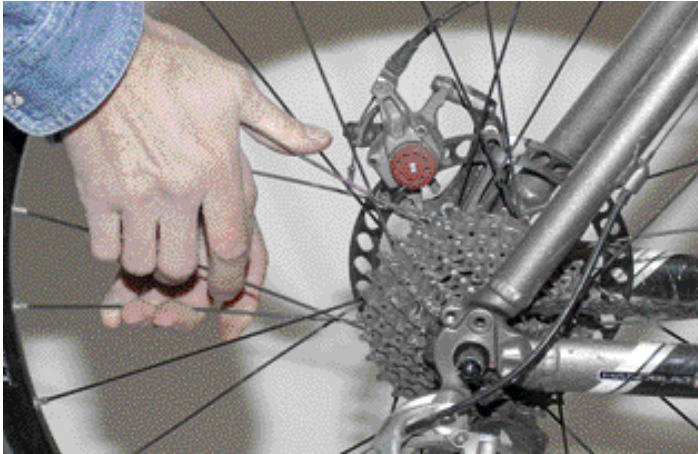

Rattaiden väleistä lian saa irti vaikkapa tällaisella Park Toolin harjalla, kapealla ruuvimeisselillä tai sopivalla puutikulla.

Kun pyörä on pesty ja huuhdeltu, kannattaa se tömäyttää muutaman kerran maahan, että suurin osa vedestä "karisee" pois. Sitten on vuorossa kuivaus rätillä. Tässä vaiheessa kannattaa samalla tarkistaa maalipinnan ja rungon kunto.

Pölkupyörä on melko yksinkertainen laite, mutta ilman huoltoa ei yksinkertainenkään tekniikka pysy kunnossa. Seuraavassa on muutama helppo tarkistus ja huoltotoimenpide, jotka onnistuvat kotikonstein ilman erikoistyökaluja.

Kiekkojen puolauksen tarkistus

Kun pyörä on pesty ja kuivaat sitä, kokeile samalla käsin, että puolat ovat samalla kireydellä vierekkäisen kanssa. Tämä käy helpoimmin kun otat tukevan otteen aina kahdesta rinnakkaisesta puolasta ja puristat niitä yhteen. Jos joku puolista on selvästi vierekkäistä löysempi, voit kiristää sen samaan kireyteen kuin vierekkäisen tai viedä kiekot pyörälliikkeeseen tarkistettavaksi.

Napalaakereiden ja renkaiden tarkistus

Pyörän kiekkojen napalaakerien kireys kannattaa tarkistaa siten että pitää toisella kädellä kiinni haarukasta ja toisella vanteesta ja tunnustelee, onko tuntuva sivuliikettä. Jos sivuliike tuntuu, napojen laakereiden välys täytyy säätää pian, sillä välys kuluttaa napojen laakerikupit loppuun todella nopeasti ja taka-akselikin voi katketa yllättävän herkästi kun paine ei jakaudu tasaisesti.

Keskiölaakerin tarkistus

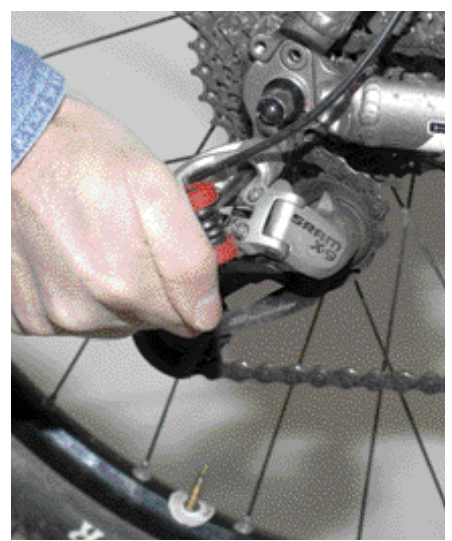
Ota toisella kädellä kiinni rungosta ja toisella poljinkammesta ja kokeile tuntuuko laakerissa välystä. Jos laakerissa on välystä, se kannattaa yleensä vaihdattaa heti.

Puhtaan pyörän renkaat on myös hyvä käydä silmämääräisesti läpi. Jos kulutuspinna on niin lopussa että kangas paistaa läpi, rengas kannattaa vaihtaa heti, eli ennen todennäköistä rengasrikkoa. Jos kulutuspinna näkyy kumiin kaivautuneita kiviä tai lasinsiruja, ne kannattaa kaivaa esille.

Ruuvien ja pulttien tarkistus

Tarkista erityisesti kampien pultit, sillä jos poljinkampi pääsee löystymään, edessä on kallis remontti jossa todennäköisesti tarvitsee uusia sekä keskiö että kammet.

Tarkista kaikki pultit ja kiristä tarvittaessa. Älä kuitenkaan väännä hampaat irvessä!

Ohjainlaakerin tarkastus

Nykykaikaisen ahead-laakerin kunnon voit tarkistaa seuraavalla tavalla: Pidä etupyörä maassa ja ota päällä oleva korkki irti. Löysää kannattimen kiristysruuvit ja nosta kannatin noin puoleen väliin ja kiristä alin ruuvi. Nosta pyörä roikkumaan niin että etupyörä on irti maasta. Pidä kannattimen päällä puupalikkaa suojana ja lyö vasaralla haarukkaa alas. Näin haarukka irtoaa ja pääset käsiksi alempaan laakeriin.

Nyt alalaakerin pitäisi olla näkyvillä. Jos laakerissa ei ole ruostetta, voitele se hyvin tarkoitukseen suunnitellulla vaseliinilla. Pintaruosteen voi poistaa rätiltä ja liuottimella, jonka jälkeen laakeri pitää kuivata ja vasta sen jälkeen rasvata.

Laske etupää maahan ja irroita ohjainkannatin. Nyt ylälaakeri on näkyvillä. Siellä ei ole yleensä ruostetta, mutta voitele kuulat hyvin.

Jarrujen säätö ja palojen kunnon tarkistus

Vapauta v-jarron vaijerin putki jarrusta ja ota kiekko irti pyörästä. Katso että kulutuspintaa on vielä jäljellä ja ettei paloista löydy kiviä tai metallisilppua. Jos jarrupala on niin kulunut että sitä on enää millit tai pari jäljellä, vaihda uusi tilalle. Jarrupalat myydään pareittain ja kannattaakin aina vaihtaa molemmat palat samalla kerralla. Jos pyörässä on levyjarrut, kurkistamalla jarruun näet kuinka paljon palat ovat kuluneet.

Laita kiekko takaisin paikalleen ja jarruvaijeri paikoilleen. Paina jarrua ja tarkista miten pala osuu vanteeseen. Jos jarrupala osuu renkaaseen tai valuu osittain vanteen ulkopuolelle, säädä pala niin että se osuu keskelle vannetta. Palat pitää säätää aina niin että niissä on hiukan aurasta - eli palan etupää ottaa hieman aikaisemmin kuin takapää.

Vaihteiden tarkistus/säätö

Siirrä takavaihtaja keskirattaan kohdalle ja tarkista että ratas ja vaihtajan häkki ovat suorassa linjassa. Jos vaihtaja on enemmän pienemmän rattaan puolella, kiristä vaijeria kääntämällä puoli kierrosta kerrallaan takavaihtajan tai vaihdekahvan säätimestä. Takavaihtajan pitää useimmiten olla hiukan suuremman takarattaan puolella, mutta jos se on liikaa isomman rattaan puolella ja ketju äänтелеe, löysää vaihdevaijeria.

Huom: Kuvan ruuveilla säädetään vaihtajan ääripäiden liikettä: Alaruuvilla isomman rattaan (hitain vaihde) puolta ja yläruuvilla pienemmän (nopein vaihde) rattaan puolta. Tarkista erityisesti ettei vaihtaja ota kiinni puoliin kun ketju on suurimmalla rattaalla ja ettei ketju pääse hyppäämään isomman rattaan yli puolien päälle.

Vaijereiden rasvaus

Vaijerin suojus otetaan irti ohjurista.

Nyt vaijeri on kiinni vain päistään.

Vaihevaijeri pyyhitään puhtaaksi rätillä.

Vaijerin öljyminen on helpointa kun pudotat pari tippaa öljyä sormillesi ja vedät sormillasi vaijeria. Näin öljyä ei tule ainakaan liikaa.

Kun pyörä on kuivattu ja tarkistukset tehty, on öljyämisen aika. Nykyaikaisten pyörien vaijereiden kunto on helppo tarkistaa esim. seuraavalla tavalla: Takavaihtaja siirretään pienimmälle rattaalle, eli vaijeri on löysimmillään. Nostetaan takapää ilmaan ja kädellä painamalla työnnetään takavaihtaja kohti puolia (kampia kannattaa pyörittää samalla, niin ketju pääsee kulkemaan paremmin). Nyt takavaihtajan vaijeri on todella löysä ja kuoren pätkät on helppo ottaa irti rungossa olevista pysäyttimistä. Nyt vaijeri on kiinni vain päistään ja kuorien sisään normaalisti jäävät osat ovat paljaina. Koko vaijeri kannattaa ensin pyyhkiä rätillä puhtaaksi ja sitten kuorien sisään jäävät osat voidellaan. Lopuksi kuorien päät työnnetään paikoilleen ohjaimiin. Vaijerin voiteluun käytettävä aine kannattaa valita tarkoin, sillä kylmä pääsee vaikuttamaan niihin herkästi ja jähmettyvä vaseliini voi aiheuttaa sen että vaihteet eivät toimikaan enää niin hyvin kuin ennen puhdistusta. Voiteluun varmin valinta on ohut öljy. Älä käytä sitkovastaa ketjurasvaa, sillä se hidastaa vaijerin kulkua kuoren sisällä.

Silmämääräinen ketjujen ja rattaiden kuluneisuuden tarkistus

Kun ketjut ja rattaat ovat nyt puhtaat, kannattaa tarkistaa samalla niiden kunto. Siirrä ketju isolle eturattaalle ja vedä ketju irti rattaasta. Jos se nousee reilusti, ketjun vaihto on ajankohtainen. Voit tarkistaa ketjun kunnan myös mittaamalla ketjusta 12 nivelen väli. Uudessa ketjussa väli on 30,48 cm. Jos mittaamassasi ketjussa 12 lenkin väli on vähintään 2 mm suurempi, vaihda ketju heti.

Ketjun rasvaus

Ketju kannattaa voidella kunnolla. Ylimääräinen öljy pyyhitään rätillä pois, ettei se joudu jarrupinnoille.